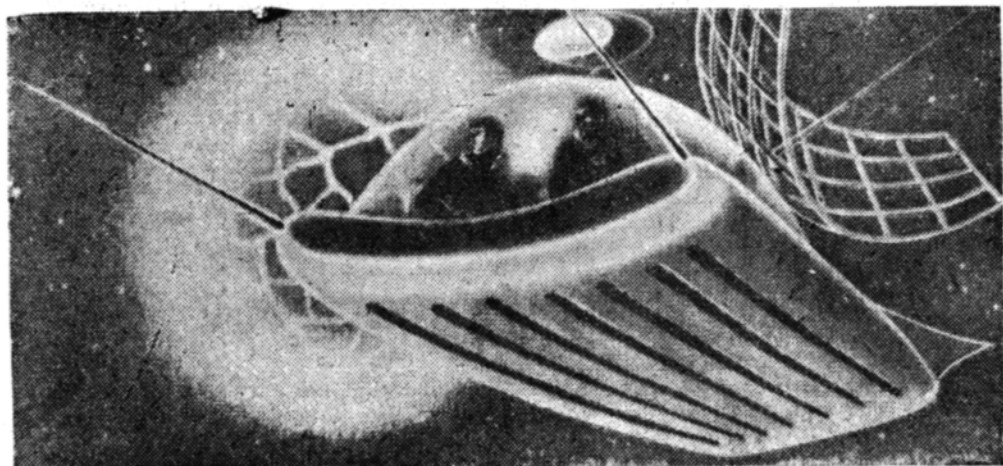

RIČARD ANDRES

NA PESKU DALEKE PLANETE

Trebalo bi da sam već osam dana mrtav, ali ja ipak živim.

Ležim na leđima. Pretpostavljam da su mi ruke i noge raširene, ali to ne mora da bude tačno, jer ja ih ne vidim. Već osam dana osećam samo svoju glavu — kad je miluje dašak vetra, kad mi sićušna bubica strpljivo miluje preko lica, kad mi ovo vrelo sunca blešti u lice. Spoznaju svog tela, sebe samoga, gubim već u gornjem delu vrata. Kao da nemam ni trup, ni ramena, ni ruke, ni noge... Pod temenom osećam pesak, koji je već odavno prestao da me žulja. Gledam pravo u nebo: vedro je, sa samo ponekim oblačkom na istoku. Odande će se ubrzo pojaviti sunce. Zora sviće. Zdesna — krajičkom oka je vidim — nad peščanu dolinu nadvila se oniska granitna litica, s malom zaravni gotovo pod samim vrhom. To je jedini morn pogledu dostupan deo tla ove planete, jedino za šta znam da

je čvrsto i stvarno, jedino što me uverava da sam zaista živ.

Kamen je doleteo baš sa te litice...

* * *

Bio je to treći dan mog boravka na ovoj ugrejanoj planeti, drugoj po udaljenosti od njenog sunca, zvezde Alfeka, u sazvežđu severne Krune. Gel-10028 i-ja u emiserskom brodu Eac14 materijalizovali smo se u blizini planete, a onda se spustili u oblast sa umerenijom klimom. Odmah smo pošli u istraživanje, prema malom jezeru, koje smo prilikom spuštanja videli u blizini. Kad smo naišli pored litice, iza nje su se iznenada pojavile dve drhtave jajolike siluete, gotovo providne, pihitjastog sastava. Jedna senka je popjurila prema meni, na izgled ne dodirujući tlo. Nisam pobegao, jer sam želeo da prvo ustanovim šta ona predstavlja. Ali ona se prebrzo približila, dodirnula me svojom gotovo gasovitom površinom — i bio sam odbačen bar dva metra ustranu. Ležao sam ošamućen na tlu, ne shvatajući kakve je prirode bilo, to za mene veoma bolno

pražnjenje energije iz senke. Zatim su obe treperave kreature pojurile prema Gelu-10028. On ih nije sačekao, nego je očajnički pojurio putem kojim smo došli od našeg broda. Kad su zainakli iza stenja, ja sam se s mukom podigao. Osećao sam se kao da je preko mene protutnjala kolona teških vozila. Prikupio sam nekako snage da se odvučem preostalih stotinjak metara do jezera, gde sam se sakrio u kamenjar.

Tek što sam se malo udobnije smestio u pesak pored kamenjara, ugledao sam Ecal4 kako se brzo penje u vedro nebo. Zatim se gore, visoko pojavio jak blesak. Zhao sam šta to znači: Gel-10028 je uzleteo bez mene i dematerijalizovao se — da bi preskočio prostor i našao se na dalekoj Zemlji. Bio sam siguran da će on tamo odmah podneti izveštaj i da će već koji sat kasnije ovamo stići brodovi Patrole ujedinjene Zemlje, da bi me spasli. Ali, prošlo je desetak časova a brodovi nisu stigli. Ubrzo se spustio mrak. Sklonište nisam smeo da napustim. Pojeo sam jednu pilulu koncentrisane hrane, iz zalihe koju sam — prema propisima — nosio u pojasu. Tako sam utolilo glad i žeđ. Bdeo sam čitavu noć, plašeći se da pomoć sa Zemlje ne stigne u vreme kad spavam, što bi im otežalo traganje. Zaspao sam tek u zoru, šćućuren u senci jednog velikog kamena.

I sledeći dan proveo sam na istom mestu. Bio sam siguran da će se brodovi ubrzo pojaviti visoko iznad tla i da ću se brzo vratiti na rodnu planetu. Gel-10028 je za oko sat vremena mogao da stigne na Zemlju. Čudio sam se što mi Patrola nije odmah poslala pomoć. Morali su da znaju da za mene svaki sekund na ovoj planeti predstavlja večnost i da svakog trenutka mogu izgubiti život.

Opet se na ovaj vreli svet spustio mrak, donoseći malo osveženja. Pomoć nije stigla, i ja sam već počeo da gubim nadu. Gel-10028 nije mogao da promaši Zemlju, jer su emitterskim brodom upravljali kompjuterski uređaji. Ali zašto brodovi Patrole nisu doleteli da mi pomognu? Nešto nije bilo u redu.

Kad je svanulo, odlučio sam da pođem u istraživanje. Osećao sam da ne bih više izdržao u kamenjaru, jer bi me dovelo do ludila to skrivanje na jednom mestu. Pošao sam prema mestu gde smo se dva dana ranije spustili emitterskim brodom. Dok sam prolazio pored one litice iza koje su se pre dva dana pojavile treperave kreature, osvrtao sam se uplašen da će one opet iskrasniti. Međutim, pored litice ih nije bilo.

Ohrabren, ubrzao sam korak. Tad sam začuo neko tiho pištanje, odnekud iznad moje glave. Pogledao sam uvis.

U deliću sekunde ugledao sam dve treperave senke kako lebde gore, na samoj ivici zaravnj na litici. Pravo prema meni leteo je kamen veći od pesnice, slučajno oboren ili namerno bačen. U deliću sekunde shvatio sam da moram odskočiti ulevo da bih se spasao. Učinio sam to, ali sam se sapleo o nešto na tlu i — kamen me je udario u teme. Izgubio sam svest.

Probudio sam se tek predveče. Ležao sam na leđima, lica okrenutog prema nebu i delu litice. Mora da me je udarac u teme okrunuo, tako da sam pao na leđa. Pomislio sam na to da moram odmah ustati i istog trenutka spoznao da ne osećam nijedan deo svog tela, osim glave...

* * *

Već osam dana ležim nepomičan. U početku sam mislio da mi se sve ovo samo pričinjava. Zar je moguće toliko dana ležati nepomičan, bez hrane i vode — a ipak biti živ? Um mi je bistar, čak veoma bistar. Svo ovo vreme razmišljam o sebi, o Čoveku, o svetu, o životu. Siguran sam da je stvarnost sve ovo što mi se dogodilo. Ja se zaista nalazim na drugoj planeti zvezde Alfa-ka, zaista sam pogođen kamenom, zaista sam nepomičan — i zaista živ. Kad me je kamen pogodio u glavu, verovatno mi je povredio neke centre u mozgu. Ne osećam nikakav bol, ali osećam nešto drugo: neku novu snagu uma, neka nova saznanja o sebi i životu. Ona su me prvih dana zapanjivala i plašila, ali sada ih primam s mirom i radošću.

I ranije sam često razmišljao o tome kakvim je to čudom nastao Svemir, odakle je potekao život, kako se razvio Čovek. Privlačila su me ta pitanja, i što sam više o njima saznavao — više sam bio zapanjen tim čudom. Da nema ni Svemira, ni života, ni Čoveka — to bi bilo mnogo lakše objasniti nego činjenicu da sve to postoji. Kad god sam o tome ranije razmišljao, misli su mi se kretale unutar nekog zatvorenog prostora. Ponekad bih naslutio neku istinu, osetio da sam blizu objašnjenja nekih tajni, ali to bi uvek nestajalo. Ma koliko razum izgledao savršen i čudesan, tim tajnama nije bio dorastao.

Sredinom prošlog veka pojavila se na raznim stranama sveta ideja o tome da su Zemlju u dalekoj prošlosti posećivali došljaci iz svemira. Tome u prilog govorilo je na hiljade ostataka iz prošlosti, koji svojim oblikom, namenom, ili sastavom nikako nisu

odgovarali vremenu u kojem su nastali. U raznim religijama javljali su se gotovo identični elementi, što je neshvatljivo kad se zna da narodi tog vremena, s obzirom na slabu razvijenost sredstava komuniciranja, uglavnom nisu imali nikakav međusobni kontakt. Hiljade legendi pričale su o bogovima koji su došli »odozgo«, o vatrenim lađama, o džinovima, o bićima koja su posedovala neshvatljivo bogata znanja, o postanku sveta, o međuzvezdanim letovima. Postojao je samo jedan način da se to objasni: Zemlju su posećivala neka visokointeligentna bića iz svemira. Takva misao pojavila se gotovo istovremeno na raznim stranama sveta. Stotine entuzijasta bacile su se na posao da otkriju stvarnu podlogu legendi i religija i stvarno objašnjenje porekla raznih neobičnih predmeta.

Ubrzo se pojavila i ideja o programiranju Čoveka. Velik broj ostataka iz praistorije svedoči o čoveku koji se jedva nešto malo uzdigao iznad nivoa životinje. Ali, ogroman broj drugih ostataka nastalih samo nekoliko hiljada godina kasnije, pokazuju da je Čovek brzo stekao prilično visoko razvijen razum i ovladao znanjem o sebi i svetu koji ga okružuje. Kako to da je ljudska rasa za tako kratko vreme postala »pametna«? Ko joj je dao razum, znanje i iskustvo? Moguće je samo jedno objašnjenje: došli su gosti iz kosmosa, oplodili odabrane primerke čovekolikog majmuna i uneli u njih neku osmišljenu genetsku šifru — programirali ih. Zatim su otišli, a na Zemlji je uskoro stasao ljudski rod.

Mozak je za ljude oduvek bio najveća nepoznanica. Njegovo funkcionisanje je objašnjeno dosta grubo, a procesi misli i svesti ostali su nejasni. Kako objasniti većitu težnju čovekovu da napusti planetu na kojoj je nastao i vine se ka zvezdama? Nije li ta težnja urezana u ljudski mozak, kao poruka da je naša budućnost u svemiru, a ne na Zemlji? Oni koji zastupaju ideju o »dubokom« programiranju Čoveka, od strane došljaka, veruju da je ljudska misao usmerena na što brži razvoj da bi se oslobodila okova Zemlje i stigla svojoj pravoj kolevci — zvezdama. Kad se osposobimo za taj korak, napustićemo svoju malu planetu i dospeti do prave istine o sebi i Svemiru. Tako ćemo osloboditi svoj duh i pripojiti ga jedinstvenom duhu Vasiona, kolektivnoj besmrtnoj svesti.

To »duboko« programiranje ja sam ovih dana uspeo da spoznam do kraja. Negde u dubini naše svesti leži šifrovana poruka o

putu našeg razvoja. Ona diriguje razvojem misaonih procesa i polako nam otkriva znanje koje je u nama zabeleženo. Zato se kod mnogih ljudi u isto vreme javljaju slične ideje, slične spoznaje. A šifrovana poruka i dalje, i sve brže, otkriva ono što je u nama skriveno — i upućuje nas našem konačnom cilju.

Kamen me je verovatno toliko jako udario u glavu da je poremetio funkcionisanje mozga i pokrenuo šifru koja aktivira programirane misaone procese. Zato sam tako brzo dospao do spoznaja koje bi trebalo još dugo da leže neotkrivene. Ja sada **znam** da sam programiran — a da je programiran i čitav ljudski rod. Naša sudbina je u nama zapisana. U okviru tog programa dovoljna nam je samo mala samostalnost, gotovo neznačajna osobenost — a cilj je unapred potpuno određen. Još koji milenijum, i čovečanstvo će do njega stići. Ali, meni je već sada omogućeno da ga brzo i jednostavno sagledam.

Ja **jesam** programiran. Sve sam bliži konačnim spoznajama, jer moja misao je otkrila šifru programa i dobila mogućnost da sazna pravu istinu. Dospao sam već u blizinu te istine. Još mali napor, još malo vremena da šifrovani program preda mom razumu i poslednje instrukcije — i ja ću znati **sve**. Onda, ču, valjda, i svoju smrt moći mirno da podnesem, da ne žalim što ću umreti tu gde ležim. Nije mi žal što neću i ja stići do konačnog cilja, do besmrtnosti zadovoljan sam time što sam uspeo da saznam da našu budućnost predstavlja prelazak u besmrtnu svest. To mi je dovoljno.

Čovečanstvo će pravu istinu otkriti i bez mene. Ona počinje tamo gde Čovek — zahvaljujući razvoju biologije — sasvim otkriva sopstvenu prirodu i pronalazi način da samog sebe menja: promenom genetskog koda. Tada će još više proučavati procese uma i svesti i, na kraju, pronaći gde leži šifra kojom se mogu otkriti one prave spoznaje zabeležene u mozgu.

Ležim nepomičan, pogleda uperenog u sunce koje se približava zenitu. Ono mi blešti pravo u lice. Teško dišem, jer je vazduh pregrejan. Od vrućine, misli mi po malo otupljuju. Mada sam upoznao najtanjanije istine skrivene u mojoj glavi, ne uspevam da objasnim kako to da sam još živ, kako to da ne osećam potrebu za vodom i hranom, kako to da sam izdržao osam dana nepomičan na ovoj vrućini. Misli mi se opet vraćaju na moje detinjstvo, kao i juče kad je sunce bilo u zenitu. Zašto se ne sećam ničega što se dogodilo pre moje pet-

naeste godine? Da li sam se toga sećao pre dolaska na ovu planetu, pa sam zaboravio pod ovim vrelinama suncem — ili to nisam ni ranije znao? Kako je moguće sećati se svoje budućnosti — a ja se nje sećam, otkrivam je — a ne znati za svoje detinjstvo?

Ima još nešto što nikako ne mogu da shvatim, ma koliko o tome razmišljao: zašto moji drugovi nisu došli da mi pomognu? Zar su ih ove trepereće kreature zaplašile toliko da su me žrtvovali? Zar nisam i ja čovek? Zar Patrola sme da ostavi svog pilota da umre na dalekoj planeti? Znaju li oni da će ih to načiniti ubicama i stvoriti mržnju prema Patroli? Sme li iko — u ime svog malog, ljudskog straha — žrtvovati život jednog čoveka, nekog ko je pošao u nepoznato da bi doneo znanje i ponovo potvrdio smisao ljudskog postojanja, smisao rada i stvaranja, smisao života? Zar iko sme...

* * *

U tom trenutku na litici se pomeriše dve treperave senke, i prema biću koje je nepomično ležala na tlu, pogleda uperenog u nebo — polete veliki kamen. Njegove oči raširiše se od paničnog straha, od nemoći, od saznanja da dolazi kraj. Zatim kamena gromada poklopi biće preko glave i grudi. Začu se lomljava metala i prskanje sintetičke kože i tkiva. Iz glave se razleteše hiljade mikro-elemenata, slične trake s memo-

rijom i programom, i čitava gomila drugih minijaturnih uređaja. Oštar zvuk se širio preko peščane ravnice, odbijajući se o litice, vraćajući se svom izvoru.

Dole, pod kamenom, smrskane glave i polomljenih grudi, biće je ležalo nepomično. Njegovim razbijenim razumom proticali su poslednji impulsi, još uvek tražeći istinu. Misao se, iako iskrzana, provlačila do bivših centara svesti:

»Ja sam, znači, ROBOT... To objašnjava zašto sam toliko snažno osećao da sam programiran... Zao mi je što ne mogu da se vratim ljudima — onima koji su me napustili zato što sam robot — da bih im rekao da su i oni samo roboti, oplemenjeni i programirani veoma davno... U suštini, svi smo mi isti: stvoreni sa određenim ciljem, određenim zadacima, određenim životom... Ne izgleda mi da je čovek vredniji od robota koje je stvorio... Ma koliko on sebe nazivao stvoriteljem, i njega su stvorili drugi... Vredan je ne onaj koji je stvorio druge, već onaj koji je naučio da sam sebe izmeni, koji spozna kako može da se oslobodi svoje materijalne forme i da se učini besmrtnim... A do tog cilja ćemo svi stići ako budemo uporni, pa ma kojim putem išli... Robot ili čovek, time se budućnost nimalo ne menja...

Sunce je snažno bleštalo nad ugrijanom planetom. Treperave kreature povukle su se u hlad male pećine gore na litici. Robot je ležao razbijen i nepomičan, poklopljen velikim kamenom. Nad ravnicom je vladao mir.